

До чинників, які обмежують рекреаційне освоєння Подільського Побужжя, крім характерних для нього (висока розораність - 60-65% та щільність заселення- 80-110 чол/км²), відноситься розвиток гірничодобувної промисловості. Так, у межах Гнівансько-Вітавського родовища гранітів, одного з найбільших на Побужжі, в процесі розробок знищуються природні об'єкти: мальовничі урочища, лісові масиви, пляжі, місця рибної ловлі, які мали рекреаційне значення, перериваються туристичні та прогулянкові пішохідні та водні маршрути, значно погіршується рекреаційний стан ландшафтних комплексів тощо. Проте, ландшафти гірничопромислових розробок не завжди доцільно відносити до категорії непридатних земель. Їх раціональне використання, особливо в інтенсивно освоєних регіонах, може значно підвищити навіть рекреаційних потенціал даної території.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бочковська А.І. Географічні аспекти розвитку рекреації Східного Поділля. Проблеми екології Поділля. Тези доповідей наукової конференції. М. Кам'янець-Подільський, 1989 р.
2. Денисюк Г.І., Любченко В.С. Подільське Побужжя. Красознавчі нариси. Вінниця. 1999 р

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ м. БЕРЕЖАНИ ЯК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

ЛЮБОМИРА ЗІНЬ

Львівський інститут економіки і туризму

Сьогоднішня, яке переживає період кардинальних геополітичних трансформацій, під час демонтажу заангажованої командно-планової економіки і пошуку Україною чільного місця в міжнародному поділі праці, породжує актуальність використання рекреаційно-туристичних ресурсів, які здатні виступити передумовою, що формує експортну спеціалізацію держави. Ресурсна проблематика була і лишається актуальною, тому, що Україна – це країна, яка має продукт, якого потребує всесвітній ринок туристичних послуг, тільки безумовно його треба гарно організувати. Україна, ввійшла до двадцятки найбільших туристичних держав світу, однак як свідчить дійсність, вона ще не повністю використовує свої туристичні можливості і навіть не стимулює діяльність суб'єктів підприємств у сфері туризму. Про що свідчить так звана подільська Швейцарія, себто фантастично-чарівне містечко Бережани, яке до 39-го року мало статус курортного, місто обласного підпорядкування Тернопільської області. Розташоване воно на південний-схід від Львова, на пограниччі західного Поділля і є частиною Волино-Подільської плити, з помірно-континентальним кліматом (м'якою зимою, теплим літом і значною кількістю опадів) і чорноземними та темно-сірими ґрунтами. З півночі на південь перетинають Бережанщину річки, що впадають в Дністер: Золота Липа із допливами Ценивкою і Коропцем. Воно оточене вінком лісів та горбів: Лисоня (399м) на сході, курянські та підвисоцькі ліси на заході, від півдня Бабина Гора (411м), а від півночі-гора Сторожисько (396м), та найбільший на землях Західної України став. Околоця вкрита дубовими, буковими і

частково сосювими лісами. Підлісок у тих лісах розвинений слабо. Він представлений ліщиною, горобиною, бруслиною бородавчатою.

Українська історіографія досі мало передала з минулого Бережанщини. Польські історики починають з часів Теревувельського князівства та Галицько-Волинської держави. Та час і історія подарували нам схему ідеального ренесансного міста типу міста-резиденції, укріплення якого впродовж двох століть не давали жодній ворожій армії взяти місто. Сучасні Бережани вздовж і впоперек помережані історичними пам'ятниками: славетний Замок італійських майстрів за новоголандською системою, розробленою Т. Бонланом, Миколаївська дерев'яна церква (1691р.), Троїцький собор (1768р), Троїцький костел (1554р.), Миколаївський костел (1630-1683роки), костел Різдва Богородиці (1660р.) і Дзвіниця (1741р.), а також цілий комплекс забудови по вулиці Вірменській із вірменським костелом Святого Георгія. Справжньою окрасою міста- вулиця Банкова, на якій містяться магістральний будинок, пошта та будинок судової установи. У церкві Пресвятої Трійці зберігаються мощі Івана Хрестителя. А як не згадати про місцеву гордість- Ратушу (1811р.), в якій працюють місцева влада і два музеї: краєзнавчий і музей книги. Не пощастило Бернардинському монастиреві. В його стінах міститься єдина в Україні колонія для неповнолітніх злочинців. Неповторність Бережан полягає ще й в тому, що кожний будинок у місті-це своєрідний витвір мистецтва у камені: стюковий та різьблений декор. Це заслуга передусім відомої у XVII століття скульптурної майстерні Йогана Пфістера. Це місто, в якому в різні часи і епохи його доля перепліталась з долями кращих синів України: Богданом Лепким, Маркіяном Шашкевичем, Михайлом Рудницьким, Олександром Барвінських, Іваном Франком.

Всього два кілометри липової алеї відділяють місто від диво-парку де заховався палац Сенявських, останнім господарем був граф Олександр Потоцький. У парку ростуть унікальні, рідкісні породи дерев: бальзамічна модрина, пурпуролистий бук, чорна сосна. Каскад рукотворних ставків був "сконструйований", так, що всі вони наповнюються чистою джерельною водою. Висаджені багатовікові декоративні туї нічим не відрзняються від версальських. Поряд з парком стоїть семисотлітній дуб, під яким 350 років тому, вирушаючи на битву з поляками під Зборовом, відпочивав Богдан Хмельницький. Обхват стовбура- сім метрів. Одним словом, як писав колись І. Франко: "Перлина Божа на землі", яка забута, відкинута державою. Бо Постанова Кабінету Міністрів "Про державний історико-архітектурний заповідник у м. Бережанах", не набрав чинної дії іще досі гуляє всевладними кабінетами. А все це багатство могло би бути використане для організації відпочинку, екскурсії, проходженням пішохідних походів. Таким чином, м. Бережани володіє потенціалом для розвитку туристичної галузі, цілком очевидно, що він використовується недостатньо через відсутність необхідної інфраструктури. Міська Рада разом з облдержадміністрацією розробляють комплекс заходів щодо розвитку туризму в місті. Зацікавленість проявилась в польського бізнесмена (колишній тенісист – професіонал) Войцеха Фібака створити на базі історичних замків України та Польщі велике туристичне кільце з єдиною назвою "Замки середньої Європи", такий собі прототип існуючого вже навколо Москви „ Золотого кільця.” Туди мають увійти Жовківський, Олеський, Підгорецький, Золочівський, Луцький, Бережанський, Камянець-Подільський, Мукачівський замки, а з польського боку Ланцутський. Красічинський, Замостський.